

FRAMTIDENS DAMMAR

Rekommendationer för svenska aktörers
tillämpning av "Dams and Development
– A New Framework for Decision Making"

En rapport framtagen av Svenska Kommittén om Vatten och Damfrågor, en dialogprocess mellan representanter för svenska företag, myndigheter, frivilligorganisationer, finansiärer, forskning och ursprungsbefolkningar. Rapporten innehåller rekommendationer för svenska aktörers tillämpning av Dams and Development – A New Framework for Decision Making, som lanserades av World Commission on Dams i november 2000.

SWEDISH
WATER
HOUSE

Kommentar från UNEP

This set of 25 recommendations related to the strategic priorities of the World Commission on Dams (WCD) underscore the importance of a multistakeholder dialogue to clarify the central elements of the strategic priorities in the local context. The local context and the motivation to carry out the analysis differ from developing to developed countries. However they share the need for clearly establishing the elements of technical, economic, social and environmental sustainability that will ensure that large infrastructure and in particular dams contribute effectively to sustainable development. National policy/regulatory frameworks and international guidelines should be the final repositories of the recommendations of these multi-stakeholder dialogues if implementation is to be achieved and compliance ensured. The Dams and Development Project hosted by UNEP is tasked with promoting dialogue

at national, regional and global levels on the WCD strategic priorities and is also producing practical tools to help decision makers in strengthening those frameworks and guidelines. On the basis of the challenges faced and the experience gained by DDP during Phase 1 and the first stages of Phase 2, we are in better position to appreciate the high value of the Swedish dialogue initiative and the relevance of its outcomes. I am sure that the Government of Sweden will pay them due consideration aiming to unify assessment criteria for deciding on financial support to developing countries. UNEP will take them into account for the benefit of DDP planned outcomes.

*Alberto Calcagno, Coordinator,
Dams and Development Project, UNEP*

Förord

World Commission on Dams (WCD) presenterade sin rapport år 2000. Kommissionens arbete och dess slutrapport har haft en mycket stor betydelse för den internationella diskussionen om dammbyggnad, och fördjupat vår kunskap och insikt. Däremot har tillämpningen av rekommendationerna haltat. I få sammanhang har olika aktörgrupper kunnat nå enighet i sitt förhållningssätt till rapportens rekommendationer, vare sig bland enskilda länder eller bland internationella organisationer. Några länder, varav Sydafrika var först, har genomfört nationella konsultationer i syfte att ta ställning till dessa rekommendationer. Att vi i Sverige på detta informella sätt gripit oss om frågan är välkommet. Initiativet till att föra en bredare intressentdialog kom från Världsnaturfonden WWF, och Svenska Naturskyddsföreningen. Deras uppmaning till Miljöministern resulterade i att Swedish Water House (SWH) fick ministerns uppdrag att genomföra denna konsultation.

Stockholm International Water Institute (SIWI), som administrerar Swedish Water House, har också varit en av deltagarna i konsultationen. Vi är övertygade om att investeringar i vatteninfrastruktur har varit en starkt bidragande orsak till Sveriges ekonomiska utveckling, liksom det kommer att vara en viktig del i många utvecklingsländer utveckling. Vi är samtidigt medvetna om att många dammar byggts på mindre goda grunder och att både social och ekologisk hänsyn ibland stått tillbaka för andra intressen.

Tillämpningen av dessa rekommendationer bland svenska aktörer kan bidra till att Sveriges insatser i utbyggnad av nödvändig infrastruktur sker på ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt samt att insatserna får en bestående fattigdomsbekämpande karaktär.

Anders Bertell, Executive Director, SIWI

Syfte

Huvudsyftet med Svenska Kommittén för Vatten och Damfrågor (SKVD) är att de vatteninfrastrukturprojekt som svenska aktörer medverkar i är ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbara. För att uppnå detta har SWH med mandat från Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet stått värd för en dialog mellan svenska aktörer under 2004 och 2005. Processen har sammanfört viktiga svenska aktörer och sakägare med olika infallsvinklar på vattenresursutnyttjande till en fri och öppen diskussion om synsätt och värderingar i relation till WCD:s rapport. Genom dialogen har deltagarna utvecklat

ett gemensamt förhållningssätt till WCD:s rekommendationer och strategiska prioriteringar. Detta kan i förlängningen leda till en samlad svensk hållning till finansiering av, och annan inblandning i, storskaliga vatteninfrastrukturprojekt. Vi hoppas att de punkter vi presenterar nedan tydliggör de rekommendationer och strategiska prioriteringar som WCD publicerade år 2000. Vi vill på så sätt underlätta för svenska aktörer på vatteninfrastrukturmarknaden att omsätta dessa rekommendationer och prioriteringar i praktiken.

Bakgrund

Storskaliga dammar har byggts i världens industriländer under hela 1900-talet. Efter mitten av seklet började dammar även uppföras i utvecklingsländerna. Reaktionerna på dessa byggnationer har inte varit odelat positiva, och med tiden har frågan vuxit sig allt mer komplicerad och kontroversiell. Bland annat har miljörelser och organisationer för mänskliga rättigheter reagerat på ett flertal dammar som byggts utan tillräcklig hänsyn till miljö och mänskliga rättigheter. Under nittioalet växte sig behovet allt starkare av att skapa gemensamma internationella normer för hur stora vatteninfrastrukturprojekt ska gå till; vilka hänsyn som måste tas och vilka parametrar som ska vägas in i beslut.

World Commission on Dams och rapporten Dams and Development

WCD bildades 1998 med Världsbanken och Internationella Naturvårdsunionen (IUCN) som främsta tillskyndare för att lära av det förflutna och ge rekommendationer för bättre tillvägagångssätt i framtiden. Nära knuten till kommissionen fanns en referensgrupp med 68 personer representerande olika typer av intressenter. Kommissionen genomförde också fyra regionala konsultationer, med 1400 deltagare, fallstu-

dier av åtta dammar och 17 tematiska studier. De samlade erfarenheterna har legat till grund för rekommendationer till beslutsfattare, projektörer och konstruktörer av dammar och är sammanställda kring sju strategiska prioriteringar:

1. gaining public acceptance
2. comprehensive options assessment
3. addressing existing dams
4. sustaining rivers and livelihoods
5. recognising entitlements and sharing benefits
6. ensuring compliance
7. sharing rivers for peace, development and security

Kommissionen presenterade sin slutrapport "Dams and Development – A New Framework for Decision Making" i november 2000. Detaljnivån i rapporten varierar mycket mellan olika avsnitt och rekommendationer. Stora delar av texten är väldigt generella för att kunna appliceras i en mängd olika situationer; projekten har stora olikheter mellan länder och mycket varierande konstellationer av aktörer inblandade. Gapet mellan olika tolkningar av rapporten har därför varit stort.

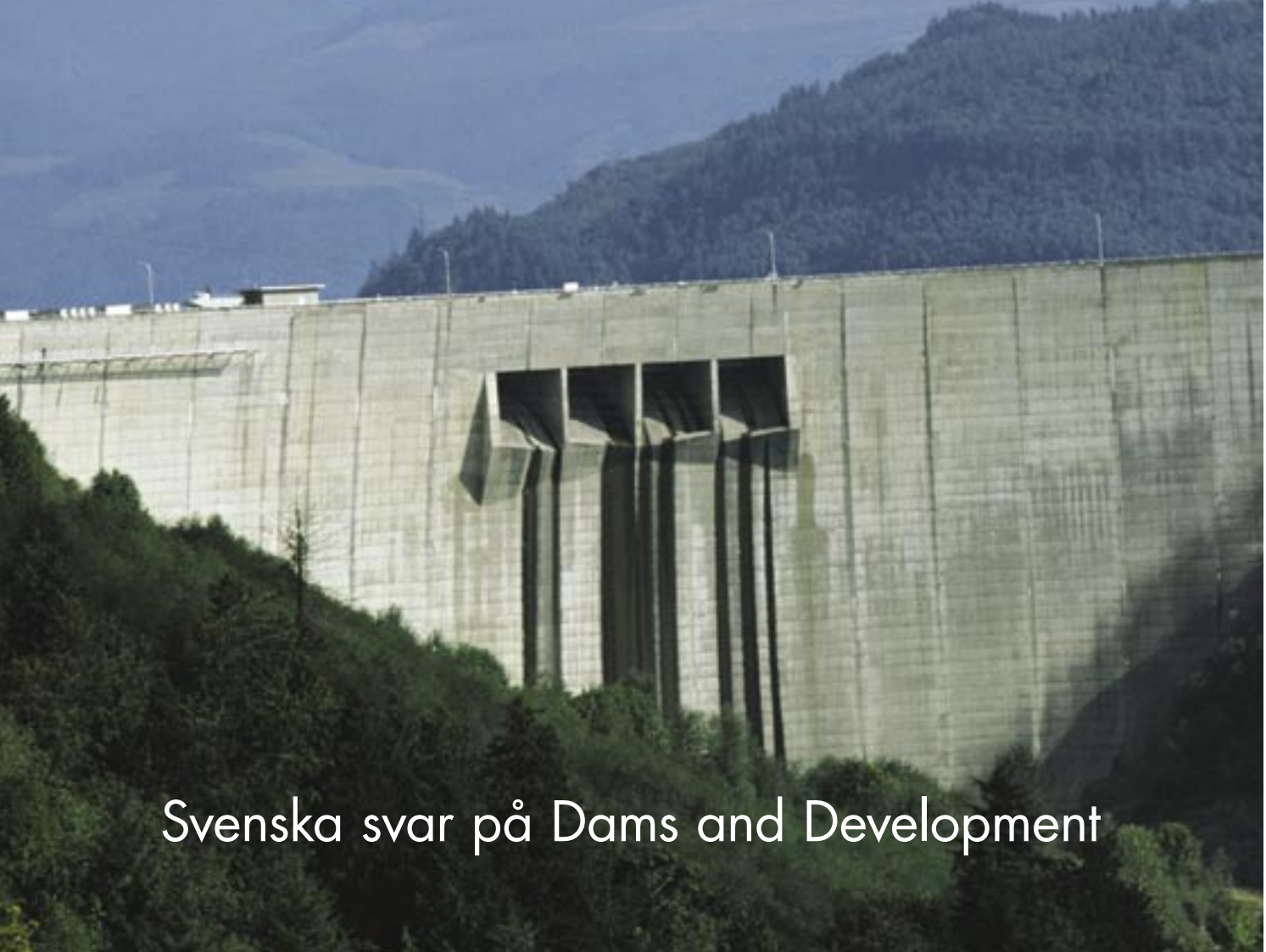

Foto: STWT

Svenska svar på Dams and Development

Sverige har, genom Sida, stött WCD:s arbete finansiellt sedan starten, och nu även UNEP Dams and Development Project, vars uppgift är att i dialog med berörda parter omsätta WCD:s rekommendationer i praktiken. Sedan rapporten publicerades har ett antal svenska aktörer gått ut med ett offentligt svar på den. Sida har sagt att man i princip delar rapportens kärnvärden, och att deras policy redan i huvudsak stämmer överens med rekommendationerna. Sida verkar för implementeringen av WCD:s kärnvärden inom ramen för utvecklingssamarbetet. Skanska har uttalat sitt stöd för rapporten och tagit in dess rekommendationer i sina policies. Svenska Naturskyddsföreningen och Världsnaturfonden WWF välkomnar rapporten och verkar för dess implementering.

Övriga svenska aktörer har antingen inte uttalat sig eller uttalat att de inte ställer sig bakom rapporten. Bristen på gemensamt förhållningssätt och tydliga ställningstaganden från samtliga intressenter försvårar koherens mellan aktörer och skilda politiska områden. Dialogen är en strävan i riktning mot den linje av samverkan och koherens som regeringen förespråkar i propositionen om samlad global utveckling (PGU).

Initiativ till svensk process

Efter att WCD-rapporten publicerats anordnade Svenska Naturskyddsföreningen och Världsnaturfonden ett antal semi-

narier för att diskutera frågor kopplade till resultaten och rekommendationerna i rapporten. I samband med ett av dessa seminarier i mars 2004 framfördes önskemål om att SWH, såsom neutral facilitator, skulle anordna ett mer begränsat nätverksmöte för att diskutera ett konkret förslag till svensk dialog om WCD. Seminariet genomfördes den 10 maj och flera av deltagarna från detta seminarium deltog också i den dialog som initierades under hösten 2004 och avslutas i december 2005.

Målsättning med Svenska Kommittén om Vatten- och Damfrågor (SKVD)

Deltagarna beslutade gemensamt att målet med dialogen var att konkretisera WCD:s rekommendationer i en svensk kontext; hur kan svenska aktörer genom att följa WCD:s rekommendationer förvissa sig om att de projekt man medverkar i är ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbara. WCD har redan gjort mycket gedigna studier av enskilda fall, dammars generella påverkan, landstrategier och inte minst av olika aktörers och påverkades åsikter. SKVD har aldrig haft intentionen eller möjligheterna att repetera WCD:s enorma insats, utan har endast haft som målsättning att göra de redan befintliga rekommendationerna mer tydliga och praktiskt användbara för svenska aktörer.

Deltagare i SKVD

Medverket i Svenska Kommittén om Vatten- och Dammfrågor har:

Magnus Andersson, Exportkreditnämnden

Lars-Anders Baer, Sametinget

Anders Bertell, Stockholm International Water Institute

Göran Ek, Svenska Naturskyddsföreningen

Ingrid Furukvist, Exportkreditnämnden

Anders Gustafsson, SWECO

Göran Haag, Sida

Amparo Ismodes, SWECO

Michael Löfroth, Världsnaturfonden WWF

Urban Norstedt, Vattenfall

Johan Nylander, Statens Energimyndighet

Per Renman, Skanska

Bernt Rydgren, SwedPower AB

Jonas Solehav, Exportkreditnämnden

Gunnel Wisén Persson, ABB

Processledare:

Johanna Wernqvist, Swedish Water House

Johan Kuylenstierna, Swedish Water House

Följande har deltagit i enstaka möten:

Carmen Blanco, UBV

Representanter från Miljödepartementet, Utrikesdepartementet, Näringsdepartementet, Tema Vatten på Linköpings Universitet, Umeå Universitet och Älvräddarna har bjudits in att delta i processen men valt att avstå.

Arbetsformer

I inledningsskedet träffade projektledaren, Johanna Wernqvist, alla kommitténs medlemmar enskilt för att bilda sig en uppfattning om vilka förväntningar, ambitioner och eventuella farhågor som fanns inför samarbetet. Dessa intryck bearbetades till en allmänt hållen text där samtliga åsikter kom fram anonymt. Därefter bjöds samtliga deltagare in till möten cirka en gång per månad. Det första av mötena ägnades åt att definiera kommitténs deltagare, arbetsformer och målsättning. Här diskuterades också vatteninfrastruktur och därtill hörande begrepp i en mer öppen form än på senare möten. Följande tre möten ägnades åt diskussioner kring de sju strategiska prioriteringar som finns i WCD-rapporten och åt att formulera svenska rekommendationer i anslutning till dessa. Ett sista möte under våren slog fast de formuleringar som arbetats fram under och mellan vårens möten. Under hösten 2005 arbetades rapportens texter och bilder fram. Den har godkänts av kommittén samt tryckts upp av SWH. Processen avslutades med att SKVD:s rekommendationer presenterades för Sveriges Miljöminister Lena Sommestad.

Foto: Bernt Rydgren

Övergripande rekommendationer

1. Uppföljning av projektets miljömässiga och socioekonomiska påverkan ska vara definierad och beslutad före beslut om byggstart.
2. Dessa rekommendationer är inte i sig ett påtryckningsmedel för demokratisk utveckling, men stora projekt medför stora förändringar och kräver därför ett demokratiskt deltagande från alla berörda parter i beslutsprocessen.
3. Rekommendationerna som gäller enskilda projekt förutsätter att nationella och regionala strategiska påverkansbedömningar har genomförts och utsett det aktuella projektet som en lämplig lösning på upplevda behov.

1. Gaining Public Acceptance (GPA)

Målet med strategisk prioritering 1 är att ingen ska uppleva maktlöshet inför ett vatteninfrastrukturprojekt. Problem ska lösas på ett tidigt stadium för att minimera skador på människors levnadsmiljö, på natur och ekosystem och på sociala och kulturella värden. Alla berörda parter ska ges möjlighet att ta del i beslutsprocessen. Överenskommelser om kompensation och nyttofördelning ska vara klara före beslut om byggstart. Onödiga tvister och förseningar kan därmed undvikas, något som väsentligt påverkar projektets ekonomi i positiv riktning.

Rekommendationer

- 1.1 GPA ska ses som ett sätt att kvalitetssäkra och snabba på beslutsprocessen och byggandet av ett projekt. Genom större engagemang från alla berörda parter säkras att all relevant information för projektets genomförande kommer i dagen. Långdragna och fördyrande juridiska tvister, blockader etc. av människor som inte fått sina röster hörda torde därmed i stor utsträckning kunna undvikas.
- 1.2 Dokument av relevans för projektets planering och bedömning av dess lämplighet, såsom miljökonsekvensbeskrivning och social påverkansbedömning (SIA) ska vara offentliggjorda i god tid innan beslut om byggstart. Svenska aktörer ska aktivt sträva efter så hög grad som möjligt av offentlighet hos energihandelsavtal (PPA) och feasibility-studier.
- 1.3 Nyckelintressenterna bör forma en arbetsgrupp som tar fram en tids- och aktivitetsplan för hur och när informationsinsatser och konsultationer under beslutsprocessen ska genomföras. Ansvar för detta vilar på projektägaren. WCD:s riktlinje nr 1: "Stakeholder Analysis" samt nr 2: "Negotiated Decision-Making Process" bör användas som underlag för att garantera att processen uppfattas som rättvis, transparent och legitim. Berörda parter ska vara införstådda med projektet och dess påverkan på dem och andra.

Foto: Bernt Byggen

1.4 När projekt påverkar bofasta och nomadiserande befolkningars livsförutsättningar ska projektägaren bedriva planeringsprocess och förhandlingar så att befolkningens legala representanter och traditionella ledare aktivt kan delta i och påverka planeringsprocessen.

2. Comprehensive Options Assessment (COA)

Målet med strategisk prioritering 2 är att utförliga alternativstudier (COA) ska utföras på policy-, program- och projektnivå. Här finns en stor potential för biståndsgivare att göra en insats genom att stödja och underlätta sådana prövningar. Det eller de utvecklingsalternativ som via en sådan prövning framstår som lämpliga genomgår sedan en mer detaljerad alternativprövning där varje enskilt projekt utvärderas utifrån samtliga hållbarhetsaspekter. Miljömässiga och sociala/kulturella aspekter ges lika stor tyngd i valet mellan olika alternativ som ekonomiska och tekniska.

Rekommendationer

2.1 En förutsättning för att gå ner på projektnivå är att en övergripande strukturell behovs- och alternativprövning har skett på nationell eller regional nivå. Om en demokratisk beslutsprocess – som skett enligt 1.1–1.4 – kommit fram till att det föreslagna projektet är en lämplig lösning för att tillföra energi-, vatten- och/eller

ekosystemtjänster utifrån behovsanalysen samt befunnits lämpligt utifrån samtliga hållbarhetsaspekter enligt målen för COA anses rekommendation 2.1 om COA vara uppfylld.

3. Addressing Existing Dams

Målet med strategisk prioritering 3 är att försäkra sig om en kontinuerlig utvärdering av vatteninfrastrukturens nytta kontra skada i ljuset av ständigt förändrade prioriteringar och normer i samhället. Dammars effektivitet följs upp kontinuerligt på ett så detaljerat sätt att man tidigt avslöjar förändringar i relationen mellan skada och nytta. Negativa förändringar ska föranleda förbättringsåtgärder, exempelvis i form av ändrade operationella föreskrifter eller avveckling.

Rekommendationer

- 3.1 En kontrollfunktion ("Independent Review Panel" som det benämns i WCD-rapporten) som övervakar dammens säkerhet, sociala och ekologiska effekter samt dess ekonomiska nytta, måste initieras av anläggningens ägare. Detta bör ingå som en naturlig del av ägarens miljö- och kvalitetsplanering.
- 3.2 Projektavtal ska inte ingås med parter som sedan tidigare har olösta konflikter eller ej färdigförhandlade kompensationsavtal från egna projekt.

Foto: Johanna Wernqvist

- 3.3 Teknikutveckling ska tas tillvara för att optimera projektets prestanda och därmed minska behovet av nya projekt.
- 3.4 Rutiner ska finnas för respons och rapportering av de risker som kan leda till olyckor och incidenter med möjlig allvarlig utgång. Rutiner ska även finnas för att dokumentera positiva effekter och best practice.
- 3.5 Alla dammar ska ha organisation och rutiner för dammsäkerhetsarbete som föreskriver regelbundna kontroller av strukturell stabilitet, efterlevnad av tappnings- och andra driftsbestämmelser samt för varning vid risksituationer.

4. Sustaining Rivers and Livelihoods

Målet med strategisk prioritering 4 är förståelse, skydd och restaurering av ekosystem på avrinningsområdesnivå för rättvis och hållbar utveckling och till gagn för biologisk mångfald. Alternativanalyser och beslut om utveckling av rinnande vatten ska prioritera undvikande av påverkan, följt av minimering av och åtgärder mot hot och påverkan av hälsa och flodsystemet som helhet.

Det strömmande vattnet är ett av världens mest produktiva och artrika ekosystem och en av de viktigaste proteinkällorna för landsbygdsbefolkningen längs många floder.

Eftersom stora vatteninfrastrukturprojekt, däribland dammar, allvarligt påverkar ekosystemet måste projekteringen inriktas på att minimera negativa effekter på miljön – i synnerhet de som är irreversibla – genom noggranna val av lokalisering och miljökonsekvensbeskrivningar (EIA) enligt internationell standard.

Rätt planerad vatteninfrastruktur innebär positiva utvecklingsmöjligheter för lokalbefolkningen genom förbättrade odlingsmöjligheter (bevattnings) eller tillgång till elektricitet. Dock kan ekosystemtjänster och traditionella nyttjandeformer försvinna och kulturlandskap förändras. Det är därför helt nödvändigt med samlade avvägningar för att hitta den mest gynnsamma utvecklingen för lokalbefolkning och energiförsörjning och skydd av ekosystem beroende av naturliga flödesvariationer.

Rekommendationerna nedan förutsätter att projektet valts genom utförliga alternativstudier och med demokratiska beslutsprocesser enligt strategisk prioritering 1 och 2.

Rekommendationer

- 4.1 Värdet av ekosystemtjänster från vattendrag får inte undervärderas. Därför bör konsekvensbedömningar inkludera en analys av de ekonomiska värden som förloras i form av försämrade möjligheter för fiske, jordbruk, jakt och andra typer av naturbruk. Vilka, och på vilka sätt, människor och miljö är beroende av det strömmande vattnet måste kartläggas. Förlorade nyttor ska i första hand minimeras och i andra

Foto: STWI

hand ersättas. Tillkomna nyttor ska komma dem som påverkats negativt tillgodo. Denna analys bör göras i nära samarbete med berörd lokalbefolkning och i god tid före beslut om byggstart. Resultatet av analysen ska ligga till grund för kompensationsavtal och för beräkningar av det ekonomiska utfallet av dammen.

- 4.2 En miljökonsekvensbeskrivning – där även ett så kallat nollalternativ är analyserat – ska finnas klar och offentliggjord före beslut om byggstart. Uppföljning av miljökonsekvensbeskrivningen ska finnas reglerat och projektägaren förbinder sig att vidta åtgärder vid oförutsedda negativa effekter av anläggningen.
- 4.3 De studier som föregår valet av projektplats bör inkludera analyser av hur vidare utbyggnad av dammar och annan infrastruktur kan komma att ske. Strävan bör alltid vara att koncentrera påverkan av dammar till så få vattendrag som möjligt i ett avrinningsområde för att kunna lämna andra vattendrag helt orörda. Naturliga vandringshinder i vattendragen bör prioriteras för utbyggnad för att undvika negativa effekter på vandrande fisk. När negativ påverkan inte kan undvikas ska åtgärder vidtas som kompenserar denna på ett tillfredsställande sätt.
- 4.4 I beslut ska ekosystem och sociala och hälsofrågor värderas som integrerade delar av projektet

och undvikande av påverkan prioriteras i enlighet med försiktighetsprincipen. Hälssituationen i hela påverkansområdet, som ska vara bättre efter projektets genomförande än före.

- 4.5 Vid anläggandet av stora vatteninfrastrukturprojekt måste effekterna av eventuella torrsträckor och/eller flodsträckor med kraftigt reducerat flöde noggrant utvärderas. Behovet och nyttan av att uppehålla ett reducerat flöde i den påverkade flodfåran skall styra val av lösning. En rimlig strävan är att skapa liknande förhållanden som i det ostörda vattendraget. Strävan ska vara att inga arter utrotas och att ekosystemtjänster bibehålls i så stor omfattning som möjligt.
- 4.6 Projekt ska undvika betydande negativ påverkan på områden som skyddas av lagstiftning och/eller internationella avtal och konventioner.
- 4.7 För att optimera en eventuell investering krävs att grundliga sedimenttransportstudier genomförs i det aktuella vattendraget. Dessa studier skall bygga på god kännedom om sedimenttransportens dynamik, och skall lägga grunden till att förhindra oönskad sedimentation.
- 4.8 Säkerhetsbehovet tillgodoses genom säker design, drift, tillståndskontroll och underhåll av dammarna och deras avbördningsfunktioner. Vidare måste tappningsregimen analyseras med avseende på säkerheten för boende inom påverkansområdet.

Foto: Johanna Wernqvist

5. Recognising Entitlements and Sharing Benefits

Målet med strategisk prioritering 5 är att alla av projektet berörda parter ska ses som delägare i projektet. Lokalbefolkningen ska ha bättre livsförutsättningar under och efter projektets genomförande än före.

Rekommendationer

- 5.1 Kompensations- och folkomflyttningsavtal ska vara färdigförhandlade med berörd befolkning (bofast eller nomadiserande) före beslut om byggstart och bör helst ha börjat implementeras. I en omflyttning bör man sträva efter att lösa upplevda problem utan att skapa nya. Traditionella, kulturella och religiösa tabun måste tas på fullaste allvar och lokala ledare bör engageras för att föreslå och bedöma lösningar. Monetära engångsutbetalningar som kompensation bör undvikas i ekonomier baserade på självhushållning och naturhushållning. Istället kan olika typer av vinstdelningssystem eller utvecklingsfonder användas, och lokalbefolkning ges förtur till anställning där projektet ger upphov till arbetstillfällen.
- 5.2 Förlorade landegendomar ersätts, för dem som vill, med nya landområden, likvärdiga eller bättre, så långt som detta är möjligt. De som behöver flytta bör själva delta i letandet efter nya områden. Befolkningen som redan lever i dessa nya områden är också berörd part i projektet och måste visas samma hänsyn. Även andra utkomstmöjligheter än landtillgångar ska, om innehavarna så önskar, ersättas med samma typ av tillgångar. Övergångsperioden innan resurser som skog, odlingar etc. är återskapade, kräver andra former av meningsfull utkomst för de drabbade.

6. Ensuring Compliance

Målet med strategisk prioritering 6 är att relevanta lagar, regler och rekommendationer samt för projektet ingångna avtal följs.

Rekommendationer

- 6.1 Projektägaren ansvarar för att gällande lagar, regler och rekommendationer följs. System för uppföljning och korrigerande ska finnas och kunna svara mot förändrade förutsättningar. Samtliga intressenter är införstådda med de avtal som ingås, och dessa är juridiskt bindande.
- 6.2 En extern tillsynsfunktion ska finnas för att övervaka att projektägaren följer de regelverk som avses i 6.1.
- 6.3 Företag som dömts för korruption anlitas inte för uppdrag och bör inte heller få svensk utvecklingsfinansiering.

7. Sharing rivers for peace, development and security

Målet med strategisk prioritering 7 är att inga konflikter mellan stater ska skapas eller utvidgas på grund av vatteninfrastrukturprojekt. Vatteninfrastrukturprojekt som berör flera länder ska främja fred, samarbete, utveckling och säkerhet.

Rekommendationer

- 7.1 Länder med gemensamma vattenresurser behöver komma överens om hur dessa resurser kan användas på bästa sätt för alla parter gemensamma nytta.
- 7.2 För ett projekt i ett gränsöverskridande vatten måste en överenskommelse finnas upprättad, på regeringsnivå mellan berörda länder, som behandlar följande frågor:
 - Att miljökonsekvensbeskrivning (EIA), sociala konsekvensbedömningar (SIA) och övriga projektdokument ska analysera potentiell påverkan av anläggningen även i andra länder i avrinningsområdet.
 - Hur information om anläggningens tekniska data och driftspolicy ska tillhandahållas berörda myndigheter i länder inom avrinningsområdet.
 - Hur fungerande varningssystem för plötsliga förändringar i drift, olyckor och dylikt som påverkar flöden nedströms och uppströms ska upprättas, förstås och övervakas.
 - Upprättande av tvistlösningsmekanism.

Definitioner för begrepp i rekommendationerna:

- Berörda parter – alla som på något sätt berörs av projektet. Primärt direkt berörda såsom bofast och nomadisk befolkning, beslutsfattare, finansörer, projektägare, sekundärt till exempel intresseorganisationer.
- Lokalbefolkning – fast boende, eller annan befolkning som får hela eller en betydande del av sitt uppehälle från projektets påverkansområde.

Foto: Johanna Wernqvist

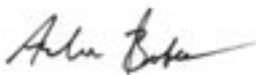
Underskrifter från deltagarna i processen

Magnus Andersson, Exportkreditnämnden

Lars-Anders Baer, Sametinget

Anders Bertell, SIWI

Göran Ek, Svenska Naturskyddsföreningen

Anders Gustafsson, SWECO

Göran Haag, Sida

Amparo Ismodes, SWECO

Michael Löfroth, Världsnaturfonden WWF

Urban Norstedt, Vattenfall

Johan Nylander, Statens Energimyndighet

Per Renman, Skanska

Bert Rydgren, Swedpower

Gunnel Wisén Persson, ABB

Foto: SIWI

Framtidens dammar

Rekommendationer för svenska aktörers tillämpning av "Dams and Development – A New Framework for Decision Making"

Detta dokument har arbetats fram av Svenska Kommittén om Vatten- och Damfrågor, en dialogprocess mellan representanter för svenska företag, myndigheter, frivilligorganisationer, finansärer, forskning och ursprungsbefolkningar. Det innehåller rekommendationer för svenska aktörers tillämpning av Dams and Development – A New Framework for Decision Making, som lanserades av World Commission on Dams (WCD) i november 2000.

Diskussionerna har varit givande och deltagarna har lärt av varandra. Samsyn har oftast varit lätt att nå, men värderingsdiskussioner, bedömningar och formuleringar har krävt avsevärd tid. De personer som deltagit har gjort så med sina organisationers goda minne, men framför allt ansvarar individerna själva för de värderingar, förhållningssätt och åsikter

som speglas i rekommendationerna. Samarbetet i gruppen har fungerat mycket bra, och det nätverk som skapats genom dialogen kan användas för framtida förbättrade kontakter mellan aktörer.

Framtidens dammar är en tolkning och konkretisering av rapporten Dams and Development, som finns att ladda ner på www.dams.org.

Där finns också information om det arbete som ligger bakom rapporten inom World Commission on Dams.

Flera länder har påbörjat nationella uppföljningsaktiviteter för att implementera WCD:s rekommendationer. UNEP stödjer deras arbete och samordnar internationella diskussioner genom Dams and Development Project. Processerna kan följas på www.unep.org/dams

Swedish Water House (SWH) är ett initiativ som stimulerar samarbete och nätverksbyggande mellan Sverige-baserade, internationellt orienterade akademiska institutioner, konsulter, myndigheter, frivilligorganisationer, forskningsinstitut och andra aktörer. SWH finansieras av Utrikesdepartementet och Miljö- och Samhällsbyggnadsdepartementet och administreras av Stockholm International Water Institute (SIWI).

SWH organiserar seminarier och stödjer publiceringar av rapporter och Policy Briefs. Ett viktigt verksamhetsområde är skapande av projektgrupper och nätverk som fokuserar på internationellt intressanta aspekter av vattenresurser och vattenhantering. En av dessa projektgrupper är Svenska Kommittén om Vatten och Damfrågor.

Swedish Water House administreras av SIWI.

STOCKHOLM INTERNATIONAL WATER INSTITUTE, SIWI
DROTTNINGGATAN 33, SE-III 51 STOCKHOLM, SWEDEN • PHONE +46 8 522 139 60
FAX +46 8 522 139 61 • siwi@siwi.org • www.siwi.org